

Jämställdhet och likvärdighet ger frihet.

*“Blott de tama fåglarna har en längtan,
de vilda flyger” Elmer Diktonius.*

Metodstöd för gymnasiet i frågor om
hedersrelaterat våld och förtryck.

orebro.se/barnetsrattigheter

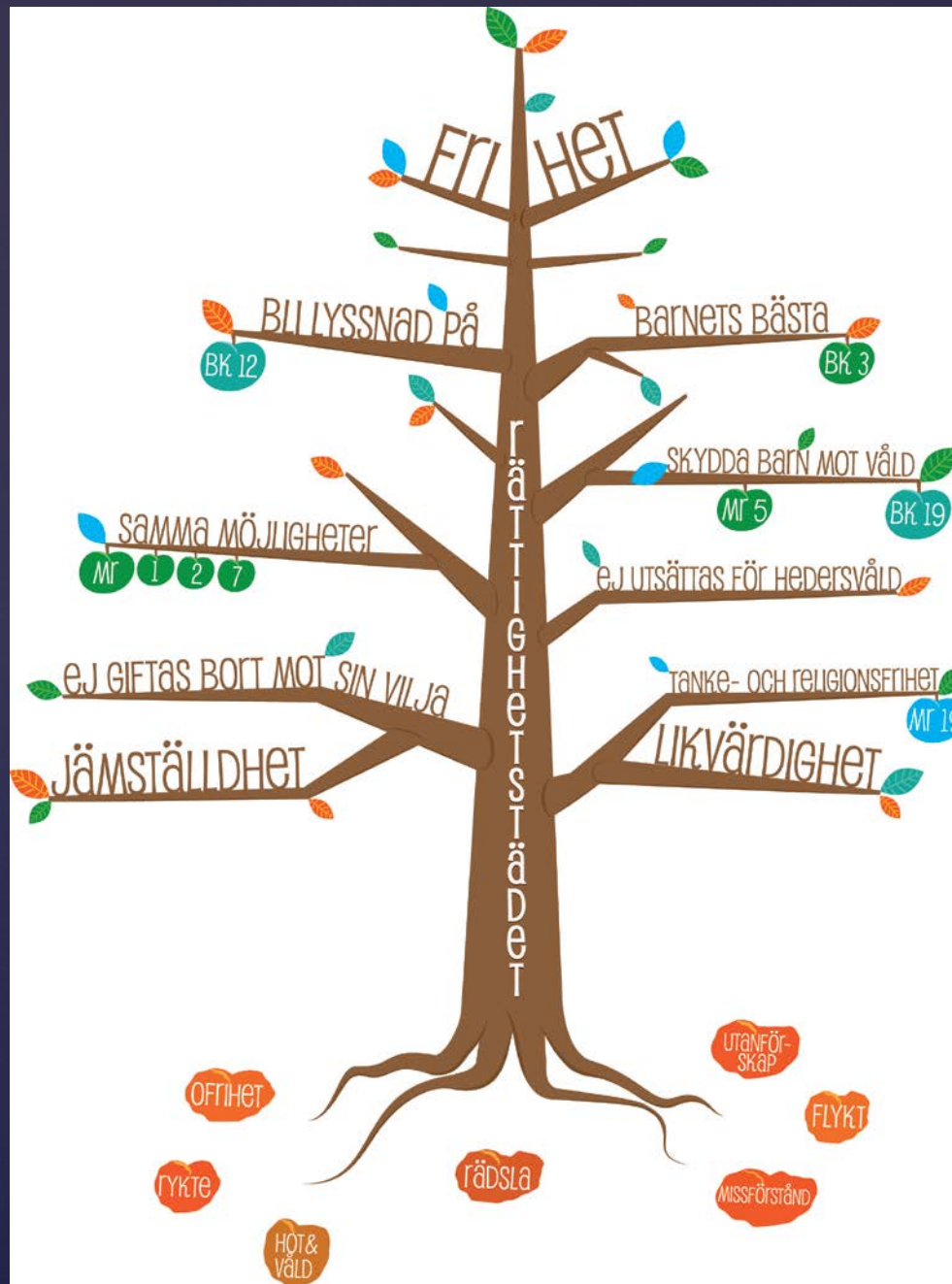
ÖREBRO

”Konventionsstaterna skall vidta alla effektiva och lämpliga åtgärder i syfte att avskaffa traditionella sedvänjor som är skadliga för barn”: Artikel 24 paragraf 3 barns hälsa (barnkonventionen)

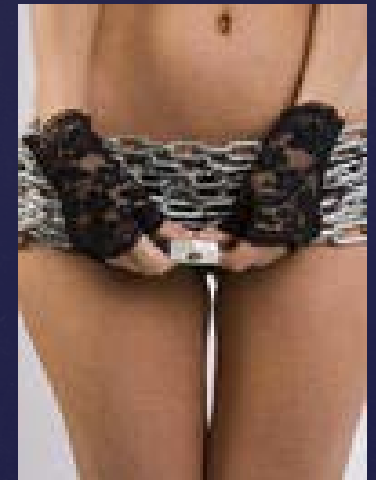
HRV

Hedersrelaterat våld (& förtryck)

- ⌘ En kollektivistisk samhällskultur kan beskrivas som en kultur där individens självständighet & egna rättigheter är underordnat gruppens förväntningar & krav
- ⌘ I kollektivistiska patriarkala samhällskulturer får män heder genom att kontrollera närstående kvinnors sexualitet
- ⌘ Kvinnan ska vara kysk & ingå äktenskap för att öka kollektivets (slakten, klanen etc.) makt
- ⌘ I kulturer med rötter 1000 år tillbaka som saknar socialt skyddsnät blir slakten viktig. Flickorna blev en handelsvara, familjens egendom, medan pojkarna kunde försörja sig men giftes ofta bort

Hederskultur

- ⌘ Förtryck & våld mot en person som någon anser gör saker eller lever på ett sätt som påverkar släktens eller gruppens heder
- ⌘ Hamnar familjen, slakten eller klanen i vanheder måste det repareras. Då kan hedern återupprättas

Hedersvåld är en kränkning av mänskliga rättigheter

Latent våld

Psykisk våld

Fysisk våld

Materielt våld

Sexuelt våld

Per Isdal
Alternativ til våld

"Mänskliga rättigheter finns inte för dig, sa min familj" – Zara 18 år

- ⌘ 100 000 ungdomar i Sverige lever i hedersförtryck (enl. en regeringsutredning 2014)
- ⌘ 83% av tjejerna i en svensk förort svarar att de inte får ha killkompisar
- ⌘ 73% av tjejerna får inte ha pojkvän innan äktenskapet
- ⌘ 63% får inte ha en relation med någon av en annan etnicitet
- ⌘ Heteronormativitet är norm

"Jag har ingenting som är något värt, allt som jag tyckte om har dom tagit"
-Mina 17 år

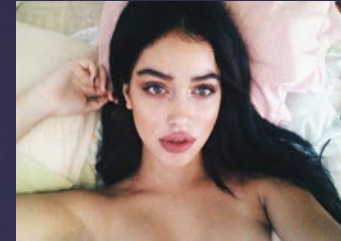

16-årig flicka

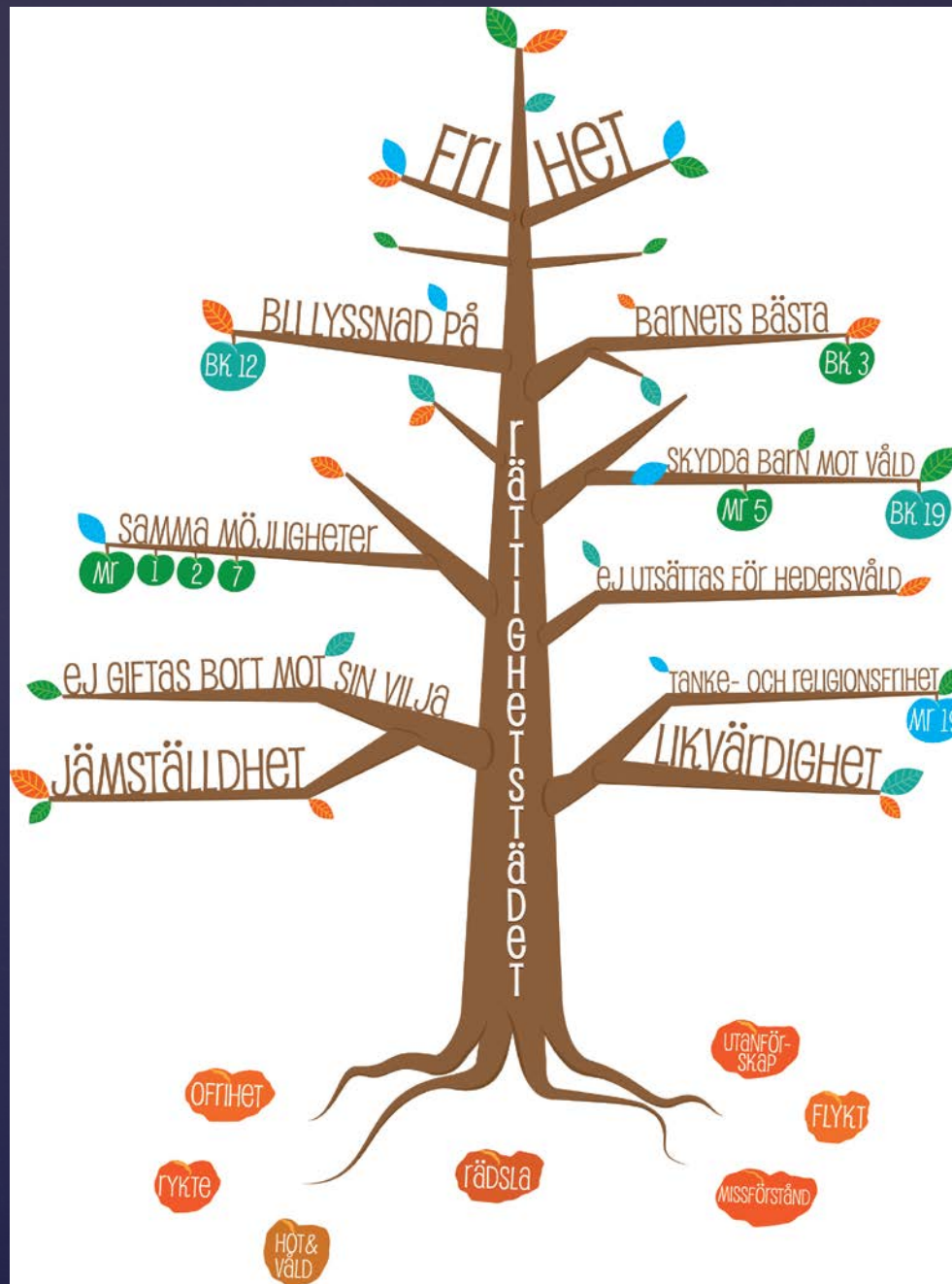
Rädsla, hot om repressalier

Lektioner om HRV

Rykten om utlagd bild på nätet

Vad innebär bilden för flickan och vilka
konsekvenser kan den ge?
Finns hjälp att få?

Vem är jag? Vem hjälper mig? Har jag något värde?

Varför är du så ledsen?

Nu

Du måste ta hjälp

Har du slagit dig?

Nu

Hon pratade med honom

Du måste göra som vi säger

Hora!

Du är ingen, du har ingen rätt

Någon att lita på

En vän, kanske en klasskamrat

← - Finns någon i familjen eller släkting

Någon vuxen på skolan, på fritiden e.d.

Kontroll, begränsning, bestraffning

Familjen

← Slakten

Klanen

Sympatisör (vem, vilka?)

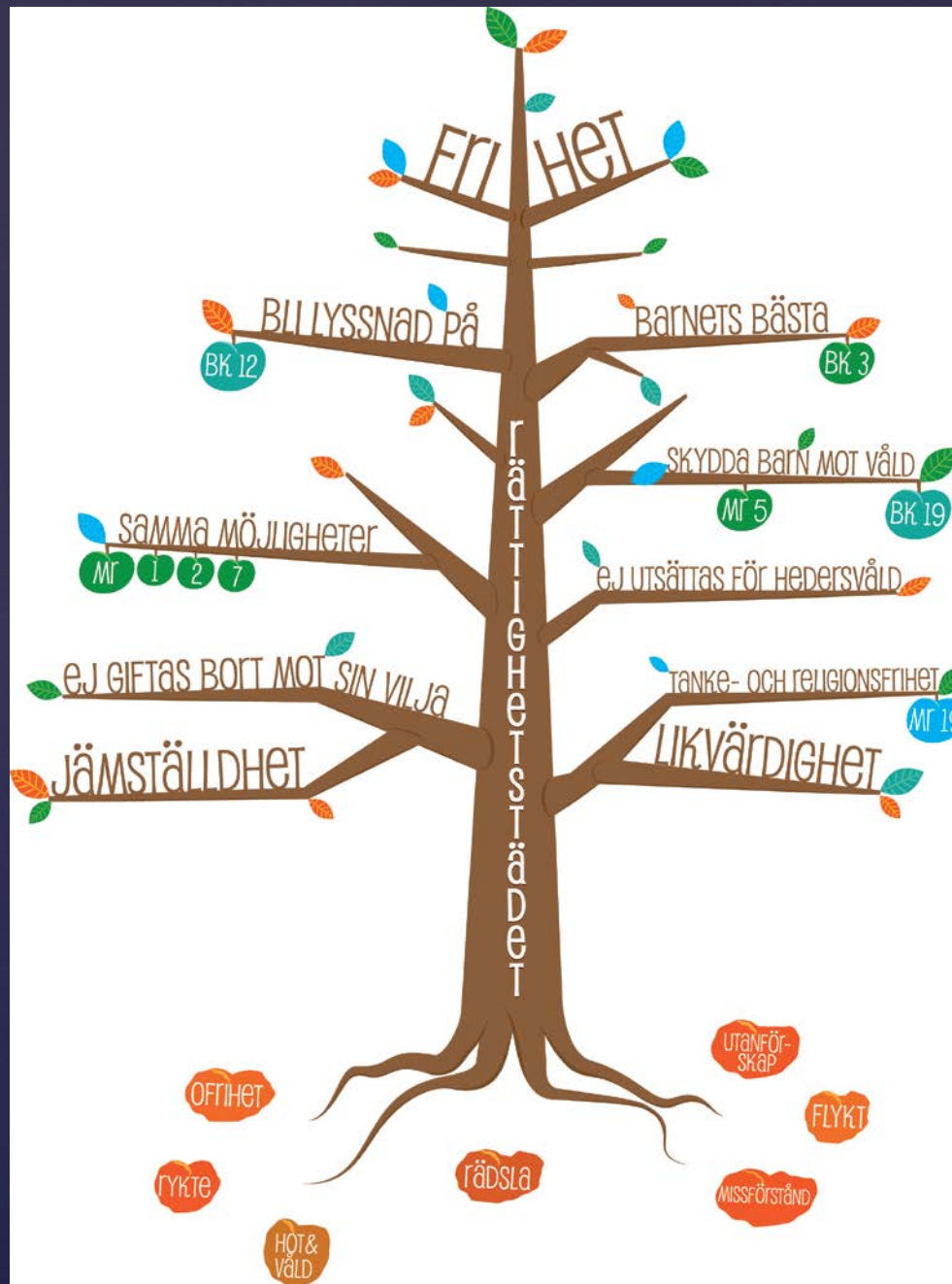
17-årig kille förälskad

Hans familj misstänker honom

Rykten om att han är homosexuell

Vad innebär det för pojken och vilka konsekvenser kan det ge?
Finns hjälp att få?

Är jag den som dom säger?

Nu

Tro på det du känner

Du måste ta hjälp

Stå kvar

Någon att lita på

En vän, kanske en klasskamrat

Finns någon i familjen eller släkting

Någon vuxen på skolan, på fritiden e.d.

Nu

Du är ingen man

Du "måste" välja

Som djur

Du är en skam för din familj

Kontroll, begränsning, bestraffning

Familjen

Slakten

Klanen

Sympatisör (vem, vilka?)

SKOLAN - FRISTAD

I samtal, på lektioner
tjej- o killgrupper?

Prata jämställdhet, Mänskliga
rättigheter, Vad är du skyldig,
Hedersnormer,
Sexualitetsnormer,
Framtidsdrömmar.

Individnivå

*Våga prata!
Orka lyssna!*

*Våga fråga!
Var tydlig!*

*Tillit och stöd!
Våldet närvarande!
Upptäckt!*

Oro!

Agera

Samverkan: Soc.tjänst, CMV, Umo, Tjejjouren,
RFSL, Mansnätverk m.fl.

Gruppnivå

*Förebyggande!
Stärkande arbete!*

*Var tydlig!
Hot o Våld*

Jämställdhet!

Likvärdighet!

*Mänskliga rättigheter!
Tydliggör normer i en samhällskontext.*

Dialog - Utmana - Argumentera

Rätten till sin egen åsikt

Rätten till egen frihet

Rätten att bestämma över sitt eget liv

Rätten att fritt välja den som man vill vara tillsammans med eller gifta sig med

Rätten till sin egen kärlek

therese.maran@orebro.se
peter.strand@orebro.se

Tack för oss!